

А Г Р А

Издава Професионална гимназия по земеделие
гр. Търговище

БРОЙ 6
МАРТ 2015 г.

БАБА МАРТА

Според българския фолклор **Баба Марта** е сестра на Голям Сечко (януари) и на Малък Сечко (февруари). Братята имат лют характер и тя все е недоволна от тях – ту виното ѝ са изпили, ту са свършили някоя голяма пакост. Когато старицата им се гневи, времето се разваля, когато е весела – слънцето се усмихва. Най-известният обичай, свързан с Баба Марта, е закичването на хора и млади животни с **мартеница** на 1 март. През целия месец се извършват обреди за гонене на змии и гущери и гадания, свързани с прелетните птици.

Празникът на Баба Марта е символ на пролетта и носи пожелание за живот, здраве и сила. Червеното е знак на кръвта, на живота и на здравето, а бялото – на чистотата и невинността. Пресуканите конци се свързват с единството на женското и мъжкото начало.

Традицията да се завързват бели и червени нишки е типично българска. Тя се среща само в страни, в които живеят или са живели етнически българи:

Молдова, Румъния, Македония, Гърция. Смята се, че обичаят е присъщ на прабългарите или на древните траки.

ЛЕГЕНДА ЗА МАРТЕНИЦАТА

Хан Кубрат имал една чудно хубава дъщеря – Хуба и петима синове. На тях той завещал повелята да не се разделят и да пазят България. След смъртта на бащата предводителят на хуните хан Ашина успял да плени красивата Хуба. Братята тръгнали да търсят нова земя, а сестра им зачала новини от тях. Добрата вест пристигнала с разпукването на пролетта. В писмо, донесено от сокол, Аспарух ѝ съобщавал, че е намерил райско кътче на юг от река Дунав и ще се заселят там. Хуба избягала, водена от сокола, на чието краче завързала бяла копринена нишка. Птицата я отвела до новата земя. Точно в този момент вражеска стрела пронизала сокола, а кръвта му обагрила конеца. Щастлив, че сестра му е при него, Аспарух започнал да къса конци от боядисаната в бяло и червено нишка, връзвал ги на ръцете на войниците си и повтарял: “Нишката, която ни свързва, да не се прекъсва никога. Да сме здрави, да сме весели, да сме щастливи, да сме БЪЛГАРИ... Бил ден първи, март, лето 681”.

Оттогава, бяло-червеният конец е здравата нишка, която свързва българите по света в едно. Той е пожелание да сме здрави, силни и щастливи. Да помним, че сме българи - където и по света да се намираме.

Моника Марчева

СТРАНИЦА НА ДИРЕКТОРА

По „Българи от старо време“

Повестта е на автора високото постижение, радва се на интерес, не му липсва забвение. Може да кажем, че повестта е носталгична, а към тогавашния живот и много критична.

Той е изграден не чрез ужаси и страдания, а чрез всекидневните интересни послания. Разказвачът е намерил своята гледна точка и се противопоставя без никаква отсрочка.

И двойката герои с битието си национално са с чувство егоистично, институционално. На този нашенски свят, предимно без бури, авторът завещава прекрасните каламбури.

Дядо Либен и хаджи Генчо са от тези хора, за които казват, че са на обществото опора. Мислят, че още владеят общността родова, щом като общуват и пийват ракия плодова.

Първият герой е представен като баш юнак, другият пък разфасовал опашка на котарак. Хаджи Генчо е безспорно наивно образован, в учителските дела е като бисер шлифован.

Учителят може да реши всеки важен казус, особено когато е подпийнал и е на градус. Училището има животни, без свине „сури“, които осигуряват човека с парични купюри.

В стопанството има пуйки, а дори и квачки, които веселят малките му черни мустачки. Двамата герои на българската дълговечност учат на добродетели, на истинска човечност.

Живко Жеков

По „Задушница“

Станчо Поляка разнася на гробище жито, сърцето по жена му е още в скръб обвито. Не ще го посрещне пак неговата Божана, крепи го споменът за душата ѝ засмяна.

Трябва да гледа четири деца и да живее, не сам да се кърпи и силите си да пилее. Успокоява го дори собствената му тъща, знае се, че живот на земята не се връща.

Принуден е да прежали своята съпруга, още на гробището да се венчае за друга! Виждаме сами примитивния селски бит, който в света на нищета е безответен хит.

Живко Жеков

По "Граф Монте Кристо"

В началото за ограбеното щастие има мотив, Едмон Дантес се превръща в негов коректив. Авторът прави тънък намек за бъдещи беди, следва заговор и отсъствие от личните среди.

На деветнадесет години капитан на „Фараон“, вечерта обвинен за поддръжник на Наполеон. Веднага присъда, като че е мечка стръвница и е хвърлен в замъка Иф в самотна тъмница.

Заради завист, алчност и политическа свада, от приятели е пратен в деветте кръга на Ада. Героят преминава на отчаянието всеки кръг, в мрачната килия не вижда слънце, жив стрък.

Четиринадесет години е в килията мрачна и оплаква своята участ истински невзрачна. Абат Фариа в негов наставник се превръща, неговото желание за живот и мъст се връща.

Получава от него най-съвършените уроци, да се пребори със заобикалящите го пороци! Душата му може да стене в безответен вик, а човек не е в безизходица, има ли свой лик.

Двамата затворници прокопават сами тунел и неизбежното се случва, не като в „Шинел“. Едмон Дантес изпълнява ролята на мъртвец, да се възкреси живота му като на младенец.

Хвърлянето в морето е като ново кръщаване, следва среща с пирати, нова битка и плаване. Практически знания е получил в голям запас, в живота си има отново цел, завет и компас.

От затвора е беглец, пък натрупва богатство, за да отмъсти за правосъдното светотатство. И Дантес се появява в Париж богат като граф, действен, разточителен, благороден, не еснаф.

Мъсти на Данглар, Фернан, Кадрус, Вилфор, като ги обрича на научения в килията терор. Осъществява на живота си безответно дело, щом в навечерието на брака в Иф го е отвело.

В живота на виновните намира страна тъмна, постепенно ги преобръща по пътека стръмна. По-трудно осъществява на Вилфор наказание, в края всеки става обект за човешко назидание.

Живко Жеков

По „Бай Ганьо“

Наблюденията на Константинов лични оформят неговите фейлетони сатирични. Вместо героя да има черти обаятелни, става синоним на качества отрицателни.

Бай Ганьо е търговец на масло дребен, за времето е безкрайно лукав и вреден. Поведението на героя, пътуващ в Европа, има за цел всяко ценно нещо да докопа!

Повлиян от типични за Ориента нрави, учи какво съвременникът да не прави. Алеко осмива сформирания буржоазия, която се стреми към търговска инвазия.

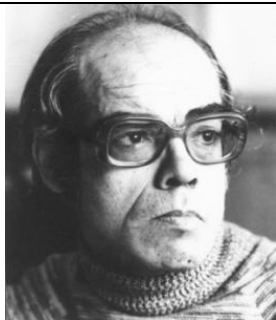
Твърде прозаичен е нейният авторитет, което показва безскрупулен манталитет. Втората част показва злободневни теми за типичните у нас политически схеми.

Ударението е на отрицателните страсти, авторът показва как трябва да се кастри! За да изобличи героя, той показва кураж, а Бай Ганьо става отрицателен персонаж.

Живко Жеков

80 години от рождението на поета Дамян Дамянов

1935 – 1999

Дамян Дамянов е роден през 1935 г. в Сливен. Завършва гимназия в родния си град, а през 1961 г. – българска филология в Софийския университет. Издава стихосбирките: „Ако нямаше огън“, „Очакване“, „Молба към света“, „Живей, измислице любов“, „Извървяното“, „Обичам те, живот“ и много др. Удостоен е със званието *Народен деятел на културата*, а през 1998 г. получава наградата „Иван Вазов“ за цялостно литературно творчество.

КЪМ СЕБЕ СИ

Когато си на дъното на пъкъл,
когато си най-тъжен и злочест,
от парещите възглени на мъката
си направи сам стълба и излез.
Когато от безпътица премазан си
и си зазидан в четири стени,
от всички свои пътища прерязани
нов път си направи и пак тръгни.
Света когато мръкне пред очите ти
и притъмнее в тези две очи,
сам слънце си създай и от лъчите му
с последния до него се качи.
Трънлив и зъл е на живота ребуса,
на кръст разпъва нашите души.
Загубил всичко, не загубвай себе си –
единствено така ще го решиш.

Дамян Дамянов

ИЗ „ПОЕМА ЗА ЩАСТИЕТО“

Човешко наше Щастие, какво си?
Един копнеж? Мираж? Въздишка? Стих?
Очи, които в себе си те носят
и затова не виждат где си ти?
Къде си ти? Наистина къде си?
По дирите ти цял живот вървим,
пресрещаме се в книги и пиеси –
настигнем се и пак се разделим...

Защо ни е вълшебен, чуден остров?!
И на земята стават чудеса!
Великото е винаги най-просто!
Една луна, две капчици роса,
една случайна мъничка разходка
и топлината на една ръка...

- Да бяхме се повозили на лодка...
- Прекрасно, ала нямаме река.
- Река ли? Ще измислим и реката.

Любов! Тя може всичко да реши.
тя може сто пъти да сътвори земята
и сто пъти за миг да я руши.
Тя може да измисли лято, зима.
Тя може да превърне в ден нощта!
О, колко е велико, че я има!
Без нея как ли би живял света?...

То, Щастие, е безкраен път,
по който ти на всички се раздаваш
и всички пък на тебе ще дадат!
И трябва всяка радост да изстрадаш,
да си създаваш прости чудеса,
на капката да можеш да се радваш
и в нея да откриваш небеса!...

Догде съм жив, през сипеи и пъкъл
ще търся Щастие! То боли!
На Щастие името е Мъка!
Без мъка няма Щастие, нали?

Дамян Дамянов

Още за него – Николай Хайтов

❖ "Стиховете на Дамян Дамянов се четат днес, ще се четат и в бъдеще, докато ги има България и българския език. Окован завинаги на инвалидния стол, вместо злоба, Дамян ни завеща повече любов, повече вяра и надежда в идните дни на България, повече достойнство и самочувствие, както подобава на народ с древна култура".
Из прощалната реч на Николай Хайтов – председател на СБП -1999г.

„Каквото и да кажем за Дамян Дамянов, все ще е малко. Той е човекът, който накара няколко поколения да се влюбят в неговата поезия и да открият себе си чрез нея.“

Ден на лозата

Всеки февруари ПГ по земеделие празнува Ден на лозата. И тази година, верни на традицията, учениците възкресиха древния обичай **Трифон Зарезан**. Един жизнерадостен празник – съвременен израз на многовековна традиция. И сега, както някога, трудолюбивите български стопани почитат покровителя на лозарите и винарите Свети Трифон, зарязват лозите, поливат пръчките с руйно вино, изричат пожелания за още по-високи добиви и откриват работния сезон.

Участниците в клуб „Дъга“- приятели на книгата и изкуството“ представиха литературната композиция „Лоза се вие, извива“. Йорданка, Николай, Марияна, Моника с възмущение редили стих след стих:

*Лоза се вие, извива,
момък на лозе отива.
По пътя среща Деница –
хубава мома – звездица.
Мома на момък продума:
- Къде си тръгнал, юначе,
още от рано, призори?
- Рано на лозе отивам,
че днес е Трифон Зарезан.
Лозето да си зарежа,
да роди тежки гроздове.
Да има голям берекет,
във всеки дом здраве и късмет...*

Марияна Марчева, в ролята на майката, разказа интересната легенда за лозаря Трифон Зарезан, който отрязал носа си: „Един ден Трифон режел лозето си. Край него минала Дева Мария и го поздравила, но той ѝ се присмял, че родила дете без мъж. На нея много ѝ домъчняло и като минала край дома на Трифон, поръчала на жена му да иде с кърпи на лозето, защото мъжът ѝ си отрязал носа. Трифоница бързо отишла, за да го превърже, но видяла, че нищо му няма. Разказала му какво ѝ казала Мария. „Излъгала те е, да не съм пиан, та да си отрежа носа. Аз режа тъй, а не тъй!“ – разсърдил се Трифон. И както ѝ показвал, взел, че си отрязал носа до кокал. Оттогава започнали да го наричат Трифон Зарезан.“

Празникът завърши с музикални изпълнения на младите китаристи Георги Георгиев и Антон Василев, които повишиха настроението на всички участници в тържеството.

Легенди и предания от родния край

Името на село Баячево

Село Баячево днес

Старата чешма край Баячево

В първите години на робството няколко български семейства от Тракия, търсейки спасение от жестокостта на поробителите, се заселили тук. Те харесали тучната плодородна земя, от която бликал бистър извор. В нея издигнали новите си домове. Един от първите заселници бил баяч. Той гонел бесове, лекувал всякакви болести с баяне. От близо и далеч идвали болни да търсят помощ от баяча. Той никого не връщал. Толкова големи били лечителските му умения, че нарекли селото Баячево, т.е. селото на баяча.

Мердие Синанова

Скритото съкровище

Някога в село Баячево живеел един много богат човек, който имал голямо съкровище: злато, диаманти, сребърни вази, украсени с елмази, скъпи съдове. Той бил стар и знаел, че скоро ще си отиде от този свят, затова решил да скрие съкровището си. Отишъл на един хълм, изкопал дълбока дупка и го заровил. За да не може да го вземе никой оттам, оставил в ямата отровен газ. Ако някой се опита да извади съкровището, този газ щял да се разнесе и да отрови цялото село.

Хората вярват, че и до ден днешен това съкровище стои закопано на хълма, но никой не смее да го търси, защото всички знаят какво проклетие бди над него.

Гюлджан Юсуфова

Поетически откровения

ПРОЛЕТ

Пролет идва – хубавица,
най-красивата царица.
Хора, птички и тревички –
радват ѝ се всички.

Разхубавява тя дори
дървета, храсти и гори.
Кичи с шарени цветя
просторните усмихнати поля.

Пролет – прелестна девойка,
пролет – птичка песнопойка,
с красиви бисерни очи,
с коси от слънчеви лъчи.

Пролет – най-прекрасна хубавица-
като вълшебна пъстра птица.
Пролет нежна и добра –
приятелка на всички живи същества.

Таня Йорданова

РАЗДЯЛА

Виновна ли съм, че те обичах?
Виновна ли съм, че в любов ти се вричах?

Като птица волнокрила
бях с теб и даваше ми сила.

Ала ти ме изостави,
заради друга ме забрави.

Страдах, плаках и тъжах,
за тебе ден и нощ копнях.

Тъжна съм и ми горчи,
че влюбих се в лъжовните очи.

Обичам те и винаги ще е така,
а ти като есенен лист отлетя.

Нищо не може да ме утеша,
на раздяла са обречени нашите души.

Марияна Марчева

УЧЕНИЦИ

УЧЕНИЧЕСКИ БЛЯНОВЕ

Ще обичаме школото,
уроците ни ще са леки,
ако всички класни стаи
се превърнат в дискотеки.

Вместо формули, тетрадки-
лешници, фъстъци, сладки!
Вместо разни съчинения-
музика и развлечения!

УЧЕНИЧЕСКИ „БИСЕРИ“

Ахил е жесток и в някои случаи е строен.

Софокъл е един от най-старогръцките
писатели.

Черноризец Храбър обарва всички свои
опоненти.

Селяните са обикновено селяни.

Павел (от повестта „Гераците“) остава в
града на свръхеротична служба.

Христо Ботев е създаден в периода от 1848 до
1876 година.

Ботев е велик поет - напразно го определят
като гений на българската литература.

- Божидаде, чувал ли си, че има буква **Щ**?

- Чувал съм, но не я употребявам.

По време на класно Илия пита шепнешком:

- Красене, Красене, какво дърво беше
отрязал бай Марко за черешовото топче?

Красен отговаря с ирония:

- Круша!